ekki synd mannlegrar náttúru, og þessvegna gjetur hún ekki þekkt synd þess eins haka. Kristindómurinn hefur fyrst í sameiningu kjennt, að syndin væri synd mannkynsins, og hinns einstaka, svo hún bindur í sjer bæði Pelag: og Ágúst. skoðun. Skoðun gamlatestamentisins, hvaðan að sönnu þeim, kenningunni um erfðasynd og illvirki..

37. grein. — Hið vonda, sem synd. —

Syndugt. þess lýst, innibindur í sjer, það almenna og einstaka, maðurinn er einn sjer, og þó í óaðskiljanlegu sambandsheild við mannkynsins heild. Að það vonda sje synd, á einungis heima í hinni opinberuðu trú. Heiðna trúarbrögðin þekktu það vonda, en syndina þekktu þeir ekki. Að það vonda sje synd, er það að það hafi hvergi upptök, nema í vilja þess skapaða. Ef menn gjöra Guð að upphafi þess vonda, þá nefnumst vjer í pantheismus. Þessi skoðun gjetur einungis átt sjer stað í trúarbrögðum náttúrunnar, þarsem Guð er ekki sjálfstæðisleg vera. Að gjöra náttúruna að upphaf-inu þess hinns vonda, er misskilningur, hún er í sjálfstæðislegum skilningi hvorki vond nje góð, hún er táknhvíldur andans, svo það er undir því komið, hvaða andi stjórnar henni. Plató hinn forni, leitar eptir vonda hins sýnilega vilt til hinns vonda; hann ímyndaði sjer að sálirnar hefðu "Præexisterað", og þær hefðu fallið inn í hina líkamlegu veröld, og gleymt þar hinni eilífu hugmynd þess sanna og rjetta; hann skoðaði líkamann eins og fjötur og vandræði andans. Sama lýsir sjer í hinum "Gnostisku" kenningum. Í náttúrunni gjetur að vísu lýst sjer óregla og ósamræmi; náttúran gjetur bjagast sem náttúra, þannig sjúkdómar, "skjemdir"? (= vansmíði eða leikur náttúrunnar) o. s. frv. En þetta hefur ekki sjálfstæðislega þýðingu. Náttúran er að vísu undanfari náttúrunnar andans, hún ber í sjer spásögn andans, um hann, því hún er lægra stig; í henni gjetur því komið fram hinn bæði og hugmynd hinns vonda. en í sjálfstæðislegri þýðingu gjeta menn ekki talað um hið vonda eða synd. Hinn sanni óvinur syndin, er að leita í brjósti manns. Í viljanum hefur hún upptök; það er annar hlutinn; hún er uppruni, að ásettu ráði — —; Hetjur heiðinna trúarbragða, berjast við óvættir í náttúrunni, en hinar Kristnu hetjur við djöfulinn og mjúnkur-anna rjetti. — Í "Genesis" kjemur að vísu það vonda við, fyrsta álíki að koma fram í náttúrubúningi; En eptir þessari sögu er þá höggormurinn hvergi talinn hið vonda eða djöfullinn; sá útskýring kom eptir Babylon(?) (þ. er úr trúarbrögðum Persa)?, heldur er höggormurinn tekinn til sem útvortis orsök, eða tilefni til fallsins. Hið líkamlega og náttúrlega, er útaf fyrir sig, ekki það vonda, heldur verður það að synd, verka gjörnings, hvert þegar það, eins og sjerhver vilji, sjer andvana(?) á móti hinum guðlega vilja. (Gal. 5. 13.—24; Talar Páll postuli um verk holdsins, þar til telur hann, öfund, reiði, flokkadrátt o. fl. ókostar; hjer er auðsjeð að með illu, telur postulinn það andlega máttleysi, mótsögu gjegn Guðs vilja. Eins eru alskonar gjörðir, sem liggja í hjarta manna — hana eiti renkjum, en alt skansinder —

En mótsetningin milli þess góða og vonda, er ekki einungis tvöggreinanunni, heldur og eðlismunur. Það vonda má maður ekki skoða eins og skort (defectus) hinns góða, einmitt vegna þess, það hefur rót sína í viljanum. Viljinn er líf og hræring, hann er "positivus", en ekki "negativus". En gjetur á hinn bóginn er syndin kjarnalaus, hún hefur engann sannann veruleika, í vanmiunni er hún eptirláts. Það vonda gjetur ekki skapast af sjálfu sjer; það gjetur ekki skapað neitt sannarlegt rjetti, af því það vonda er ekki ógjennanlegt, heldur gjenaliggjið upp í vilja hinns skap-aða, sem rjettur sig frá þeim hinum sanna veruleika. Það er "Subjectivt". Það góða hefur í sjer þann sanna kjarna, af því það er upprunalega í hinum alvalda vilja Guði sjálfum. Það er ekki andlit til í vilja hinns skapaða. Þeir sem skoða það vonda, sem skort, misskilja það vonda, sje kjarnalaust. Það sanna er þetta, að það vonda gjetur aldrei orðið fullkomlega veruleg. Það gjetur ekki haldgast, eins og það góða, það gjetur ekki skapað sjer rjetti. En það er á hinn bóginn, ekki einungis skortur hinns góða, það er vald, sem gjetur orðið máttugt, einmitt af því viljinn er rót þess, og frá honum hefur það fengið sinn. Í heilagri ritningu sjá menn að tekið er fram þetta eðli hinns vonda, að það sje kjarnalaust. Hún kallar það hjegóma, heimsku. Eph. 4.17. 1 Pet. 1,18..